

VERWIJZING NAAR DE EINDTERMEN

- Eindtermen **aardrijkskunde** DERDE GRAAD ASO/TSO/KSO

Kennis

nr. 11: zowel verschuivingen van industrie of tertiaire activiteiten als demografische migraties met voorbeelden illustreren en dit in verband brengen met sociaal-economische of politieke factoren.

nr. 15: het belang duiden van natuurlijke en sociaal-economische componenten voor de ruimtelijke planning.

Attitudes

nr. 27: zijn kritisch tegenover aangeboden informatie zoals die m.b.t. ontwikkelings-, welvaarts- en milieuproblemen.

nr. 29: zijn bereid om lokale problemen van milieu en samenleving in een globale context te plaatsen.

- Eindtermen **geschiedenis** DERDE GRAAD ASO/TSO*/KSO*

Kennis

nr. 1: tonen de relativiteit aan van de westerse periodisering door deze te confronteren met periodiseringselementen geconcipeerd in een andere cultuur of vanuit een mondiaal aspect.

nr. 5: passen de begrippen beschaving, moderniteit en mondialisering/globalisering toe op de westerse samenleving en op een andere samenleving.

nr. 6: analyseren fundamentele conflicten en breuklijnen waarmee samenlevingen worden geconfronteerd.

nr. 11: tonen aan dat ideologieën, mentaliteiten, waardenstelsels en wereldbeschouwingen invloed uitoefenen op samenlevingen, menselijke gedragingen en beeldvorming over het verleden.

Vaardigheden

nr. 14: doeltreffend informatie selecteren uit gevarieerd informatiemateriaal omtrent een ruim geformuleerde historische of actuele probleemstelling.

nr. 15: hun selectie van informatie kritisch verantwoorden.

nr. 17: een vraagstelling ontwikkelen om de historische informatie kritisch en vanuit verschillende standpunten te benaderen.

nr. 18: argumenten weergeven die worden gebruikt om standpunten omtrent problemen uit het verleden en heden te onderbouwen.

nr. 19: verschillende argumentaties tegen elkaar afwegen.

nr. 20: een redenering opbouwen vanuit de studie van verleden en heden om hun standpunt t.o.v. een maatschappelijk probleem te verdedigen.

Attitudes

nr. 24: zijn bereid om actuele/historische spanningsvelden vanuit verschillende gezichtshoeken kritisch te bekijken, rekening houdend met mogelijke achterliggende waarden, normen en mentaliteiten.

*: andere nummering

- Eindtermen **maatschappelijke vorming/PAV** DERDE GRAAD

nr. 1: uit mondelinge en schriftelijke informatie de essentie halen.

nr. 2: over die informatie reflecteren en ze evalueren.

nr. 3: ingewonnen informatie mondeling gebruiken.

nr. 4: mondeling argumenteren.

nr. 6: zich mondeling duidelijk uiten.

nr. 11: relevante informatie in concrete situaties vinden, selecteren en gebruiken.

nr. 12: informatie uit uiteenlopend tekstmateriaal begrijpen en gebruiken.

nr. 13: spontaan gebruik maken van voor hen relevante informatie- en communicatietechnologie (ict).

nr. 15: kunnen opdrachten zelfstandig plannen, organiseren, uitvoeren, evalueren en indien nodig bijsturen.

nr. 16: kunnen bij groepsopdrachten :

- overleggen en actief deelnemen

- in teamverband instructies uitvoeren
- reflecteren en bijsturen

nr. 17: zien in op grond van de actualiteit en eigen ervaringen:

- dat er een verband bestaat tussen verleden, heden en toekomst
- dat er culturele verschillen zijn in het dagelijks leven van mensen

nr. 19: kunnen belangrijke wereldproblemen herkennen en bespreken.

- Specifieke eindtermen **pool humane wetenschappen**

C Identiteit, continuïteit en verandering

nr. 11: kunnen opvattingen over de mens en over de gelijkwaardigheid van de mensen in historisch en cultureel perspectief plaatsen en deze opvattingen met actuele wereldbeelden verbinden.

nr. 12: kunnen met voorbeelden toelichten hoe culturele identiteit ontstaat en evolueert.

D samenhang en wisselwerking

nr. 13: de sociale stratificatie en de evolutie ervan beschrijven en gevolgen ervan toelichten in termen van sociale mobiliteit, gelijke kansen, breuklijnen in de samenleving, actieve participatie en machtsstructuren.

nr. 16: vormen van solidariteit en hun effecten vergelijken en vanuit verschillende standpunten toelichten.

- Specifieke eindtermen **pool moderne talen**

B Taal en cultuur

nr. 4: kunnen stereotypen met betrekking tot eigen en andermans cultuur en cultuuruitingen herkennen en nuanceren.

VERWIJZING NAAR VOET

Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid

15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid

Context 2: Mentale gezondheid

1 gaan adequaat om met taakbelasting en stressvolle situaties

2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw

3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp

5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik

11 gebruiken cultuur -en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen

Context 5: Politiek – juridische samenleving

5 tonen aan dat samenleven in een democratische rechtstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid

7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel

13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt

Context 6: Socio – economische samenleving

8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan

Context 7: Socioculturele samenleving

1 beschrijven de dynamiek in leef –en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen

2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen

3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit

4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie

6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen

7 illustreren wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing